

Krzysztof Kałużny, Andrzej Rokita
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE WROCŁAWIU

ZAINTERESOWANIA UCZNIÓW KLAS INTEGRACYJNYCH SZKOŁY PODSTAWOWEJ AKTYWNOŚCIĄ RUCHOWĄ

ABSTRACT

The interests in motorial activity in elementary school integration classes

Abandoning the concept of educating disabled children in the special needs educational system had an influence on the psychosocial functioning of both able and disabled students. The purpose of the integration is the full participation of all children in educational and social life of public schools so that children can form the attitude of mutual toleration, learn to accept and understand the dissimilarity of someone else.

Integration is a process which requires, among others, continuous and planned interaction between peers and ability to join particular groups, teams. P.E. classes are particularly suitable for integrating activities. Disabled children are children whose development is difficult in the degree in which individual, neither by support of own mechanisms of psychical regulation, nor by conventional methods of pedagogical activities, is able to eliminate these difficulties. In the case of disabled students, their participation in physical education classes is the prime and socially reasonable duty.

The crucial element of students' stimulation at the P.E. classes is a recognition of their interests in particular forms of motor activity, both in the case of able and disabled students. In this article author presented the analysis of sport interests in a group of students attending integrated classes in the years 2008–2009.

Key words: interest, integrated school, disabled student, elementary school, motor activity

WPROWADZENIE

Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych, a także dostęp do edukacji na wysokim poziomie oraz do kształcenia ustawicznego to jedne z istotniejszych ogniw działalności państwowej w stosunku do niepełnosprawnych. Powołanie do życia systemu kształcenia integracyjnego, czyli umożliwienie dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uczęszczania do szkół masowych pozwala na prawidłowy ich rozwój w gronie zdrowych rówieśników [1]. Jest szansą wychowania nowego pokolenia w duchu współpracy i tolerancji.

Integracją nazywa się proces wspólnego uczenia się dzieci zdrowych i dzieci z różnego typu niepełnosprawnością. Jego celem jest jak najpełniejsze uczestnictwo wszystkich dzieci w życiu edukacyjnym i społecznym w szkołach masowych [2].

Do głównych zadań szkół integracyjnych należy:

- poszukiwanie skutecznych metod pracy, opartych na współdziałaniu;
- koncentrowanie się na dobrej organizacji pracy w klasie;
- koncentrowanie się na tworzeniu zróżnicowanych programów;
- doskonalenie modelu nauczyciela wspierającego;
- umiejętne rozwiązywanie bieżących problemów pojawiających się w pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi [2].

U ucznia ważne jest rozbudzenie zaciekawienia i jego utrwalenie powodujące powstanie określonych jego zainteresowań. Realizując cele wychowania fizycznego powinno się diagnozować zainteresowania aktywnością ruchową uczniów.

W analizowanej literaturze autorzy nie

spotkali się z doniesieniami dotyczącymi prób określenia zainteresowań aktywnością ruchową uczniów klas integracyjnych w szkole podstawowej (z wyjątkiem publikacji własnych) [3, 4].

CEL BADAŃ

Celem badań było określenie zainteresowań aktywnością ruchową uczniów klas integracyjnych IV–VI szkoły podstawowej. Hipotetycznie założono, że zainteresowania aktywnością ruchową uczniów klas integracyjnych zależą od płci i stopnia pełnosprawności.

W celu weryfikacji przyjętej hipotezy postanowiono odpowiedzieć na następujące pytania badawcze:

1. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową uczniów z klas integracyjnych w szkole podstawowej?
2. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową niepełnosprawnych dziewcząt i chłopców z klas integracyjnych w szkole podstawowej?
3. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową pełnosprawnych dziewcząt i chłopców z klas integracyjnych?

MATERIAŁ I METODY BADAŃ

Analizą objęto uczniów klas IV–VI Szkoły Podstawowej nr 43 z Oddziałami Integracyjnymi, wchodzącej w skład Zespołu Szkół nr 11 we Wrocławiu, w roku szkolnym

2008/2009. Badania zostały przeprowadzone w 15 oddziałach, analiza zainteresowań aktywnością ruchową uczniów obejmowała natomiast wyłącznie klasy integracyjne, czyli 11 oddziałów.

W prowadzonych przez autora badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, posługując się techniką ankiety (ankieta Rokity [5]). Zdiagnozowano 193 uczniów szkoły podstawowej (85 dziewcząt i 108 chłopców) (tab. 1).

WYNIKI

Zainteresowania aktywnością ruchową chłopców

Wśród badanych chłopców niepełnosprawnych największym zainteresowaniem cieszyła się piłka nożna (od 60 do 100%) (tab. 2). W klasach IV preferowali również wrotkarstwo (57%). W klasach V: piłkę ręczną (87%), tenis stołowy (75%), koszykówkę, pływanie, łucznictwo i judo – karate (na poziomie 62%). W klasach VI tak samo duże zainteresowanie jak piłka nożna wzbudzały piłka siatkowa i piłka ręczna (na poziomie 60%), sporą popularnością cieszyły się również koszykówka, pływanie, lekkoatletyka, judo – karate i łucznictwo (40%). Małą popularnością wśród tej grupy badanych cieszyły się kulturystyka (od 0 do 12%), taniec towarzyski (od 0 do 12%), ringo i badminton (od 0 do 25%).

Największe zainteresowanie pośród chłopców zdrowych wzbudzała, podobnie jak u chłopców niepełnosprawnych, piłka nożna (od 66 do 74%) (tab. 2). Dużą popularność miało też pływanie (od 57 do 70%), łucznictwo (od 49 do 63%) i koszykówka (od 43 do 47%).

Zainteresowania aktywnością ruchową dziewcząt

Największym zainteresowaniem wśród dziewcząt niepełnosprawnych, uczennic klas IV, cieszyła się koszykówka (86%) oraz na poziomie 71% piłka siatkowa, piłka ręczna, pływanie, łyżwiarstwo, lekkoatletyka, jeździectwo i wrotkarstwo (tab. 3). Ponadto

Tab. 1. Liczba badanych uczniów

Klasa	Dziewczęta		Chłopcy		Suma
	niepełnosprawne	zdrowe	niepełnosprawni	zdrowi	
IV (A, B, C)	7	18	7	23	55
V (A, B, C, D)	9	23	8	35	75
VI (A, B, C, D)	9	19	5	30	63
Suma	25	60	20	88	193

Tab. 2. Zainteresowania aktywnością ruchową chłopców

Dyscyplina	Klasa					
	IV (liczba uczniów/odsetek)		V (liczba uczniów/odsetek)		VI (liczba uczniów/odsetek)	
	N	P	N	P	N	P
Piłka nożna	6/86	17/74	8/100	23/66	3/60	22/73
Koszykówka	3/43	10/43	5/62	16/46	2/40	14/47
Piłka siatkowa	1/14	11/48	4/50	11/31	3/60	11/37
Piłka ręczna	2/29	10/43	7/87	16/46	3/60	12/40
Pływanie	3/43	14/61	5/62	20/57	2/40	21/70
Łyżwiarstwo	3/43	11/48	2/25	11/31	–	8/27
Gimnastyka	1/14	3/13	3/37	8/23	1/20	5/17
Lekkoatletyka	1/14	5/22	3/37	11/31	2/40	8/27
Narciarstwo	1/14	8/35	3/37	13/37	1/20	5/17
Tenis stołowy	2/29	10/43	6/75	6/17	1/20	13/43
Tenis ziemny	–	7/30	3/37	12/34	–	10/33
Jeździectwo	2/29	3/13	3/37	9/26	1/20	7/23
Badminton	–	3/13	2/25	11/31	1/20	5/17
Ringo	1/14	3/13	2/25	5/14	–	3/10
Wrotkarstwo	4/57	7/30	1/12	7/20	–	5/17
Taniec towarzyski	1/14	1/4	1/12	5/14	–	1/33
Kulturystyka	–	1/4	1/12	4/11	–	13/43
Judo – karate	2/29	8/35	5/62	14/40	2/40	15/50
Kolarstwo	3/43	11/48	3/37	7/20	–	12/40
Łuczniectwo	2/29	14/61	5/62	17/49	1/40	19/63

N – uczniowie niepełnosprawni, P – uczniowie pełnosprawni

popularne były też: gimnastyka, narciarstwo, ringo i taniec towarzyski (57%).

W klasach V preferowane były piłka siatkowa i tenis ziemny (89%), piłka nożna, pływanie i tenis stołowy (78%) oraz łyżwiarstwo i gimnastyka (67%). Jeździectwem zainteresowanych było 56% dziewcząt niepełnosprawnych.

Wśród uczennic klas VI popularne były: pływanie (78%), piłka nożna, łyżwiarstwo, gimnastyka i wrotkarstwo (67%). Ponad 50-proc. zainteresowaniem cieszyła się koszykówka, piłka ręczna i kulturystyka (56%).

Wśród dziewcząt zdrowych z klas IV największą popularnością cieszyły się: łyżwiarstwo, piłka siatkowa i gimnastyka (94%), lekkoatletyka i jeździectwo (89%), koszykówka, tenis stołowy, tenis ziemny, badminton, wrotkarstwo i judo – karate (78%). Duże zainteresowanie budziło ringo i kolarstwo (67%), pływanie, kulturystyka i łuczniectwo (61%).

Uczennice klas V najbardziej zaintereso-

wane są piłką nożną i łyżwiarstwem (100%), piłką siatkową (91%), pływaniem (87%). Sporą popularnością cieszy się badminton i wrotkarstwo (69%), gimnastyka, narciarstwo, jeździectwo, taniec towarzyski, kolarstwo i łuczniectwo (65%) oraz lekkoatletyka (61%).

W klasach VI największą popularność zdobyły pływanie i łyżwiarstwo (89%) oraz wrotkarstwo (84%). Sporym zainteresowaniem cieszy się jeździectwo (68%), piłka nożna i tenis ziemny (63%), gimnastyka i badminton (58%) oraz piłka siatkowa (53%).

PODSUMOWANIE

Wśród różnych form aktywności ruchowej największym zainteresowaniem badanych uczniów z klas integracyjnych szkoły podstawowej cieszą się: pływanie, łyżwiarstwo, zespołowe gry sportowe (piłka nożna, piłka siatkowa, koszykówka i piłka ręczna) (tab. 4).

Tab. 3. Zainteresowania aktywnością ruchową dziewcząt

Dyscyplina	Klasa					
	IV (liczba uczniów/odsetek)		V (liczba uczniów/odsetek)		VI (liczba uczniów/odsetek)	
	N	P	N	P	N	P
Piłka nożna	3/43	8/44	7/78	23/100	6/67	12/63
Koszykówka	6/86	14/78	4/44	8/35	5/56	4/21
Piłka siatkowa	5/71	17/94	8/89	21/91	3/33	10/53
Piłka ręczna	5/71	13/72	5/56	12/52	5/56	5/26
Pływanie	5/71	11/61	7/78	20/87	7/78	17/89
Łyżwiarstwo	5/71	17/94	6/67	23/100	6/67	17/89
Gimnastyka	4/57	17/94	6/67	15/65	6/67	11/58
Lekkoatletyka	5/71	16/89	3/33	14/61	4/44	5/26
Narciarstwo	4/57	13/72	3/33	15/65	3/33	5/26
Tenis stołowy	2/29	14/78	7/78	6/26	4/44	8/42
Tenis ziemny	3/43	14/78	8/89	9/39	4/44	12/63
Jeździectwo	5/71	16/89	5/56	15/65	3/33	13/68
Badminton	2/29	14/78	4/44	16/69	2/22	11/58
Ringo	4/57	12/67	3/33	4/17	4/44	5/26
Wrotkarstwo	5/71	14/78	3/33	16/69	6/67	16/84
Taniec towarzyski	4/57	13/72	4/44	15/65	4/44	6/32
Kulturystryka	3/43	11/61	1/11	2/9	5/56	1/5
Judo – karate	1/14	14/78	4/44	11/48	4/44	8/42
Kolarstwo	2/29	12/67	2/22	15/65	2/22	6/32
Łucznictwo	3/43	11/61	3/33	5/65	4/44	5/26

N – uczniowie niepełnosprawni, P – uczniowie pełnosprawni

Dużą popularność ma również kolarstwo, wrotkarstwo i łucznictwo. Najmniej popularne są natomiast ringo i kulturystryka.

W przypadku niepełnosprawnych dziewcząt i chłopców preferowane były: pływanie, piłka nożna, piłka siatkowa, piłka ręczna i koszykówka (tab. 4).

Wśród pełnosprawnych dziewcząt i chłopców bardzo dużym zainteresowaniem cieszy się: pływanie, piłka nożna, łyżwiarstwo i piłka siatkowa.

Wśród uczniów klas integracyjnych się sporą popularność ma jeździectwo, co jest prawdopodobnie wynikiem tego, iż uczniowie często na wyjazdach bądź wycieczkach korzystają z hipoterapii.

Wpływ na wzrost zainteresowania uczniów szkoły podstawowej pływaniami i łyżwiarstwem mają prowadzone od kilku lat przez Urząd Miasta Wrocławia dwa projekty:

- nauki pływania dla wszystkich uczniów klas trzecich szkoły podstawowej,

- bezpłatnego korzystania przez uczniów ze sztucznego lodowiska w okresie zimowym.

We wcześniejszych badaniach, dotyczących zainteresowań aktywnością ruchową [4] piłka ręczna nie cieszyła się dużym zainteresowaniem. Ostatnie sukcesy męskiej reprezentacji Polski oraz transmisje meczów wpłynęły na wzrost popularności tej dyscypliny.

Wpływ mediów na wzrost czy spadek zainteresowania uczniów różnymi formami aktywności ruchowej można zaobserwować na wielu przykładach. Dzięki mediom utrzymuje się bardzo wysoki poziom popularności piłki nożnej i piłki siatkowej.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Apolinarska M., Integracja edukacyjna – wyzwanie czy zadanie dla polskiej oświaty, [w:] Borowski R., Zabłocki K.J. (red.), Człowiek nie-

Tab. 4. Zainteresowanie aktywnością ruchową dziewcząt i chłopców

Dyscyplina	Klasa								
	IV (liczba uczniów/odsetek)			V (liczba uczniów/odsetek)			VI (liczba uczniów/odsetek)		
	N	P	Σ	N	P	Σ	N	P	Σ
Piłka nożna	7/50	25/61	32/58	13/76	43/74	56/75	9/64	34/69	33/52
Koszykówka	9/64	24/58	33/60	9/53	24/38	33/44	7/50	18/37	25/40
Piłka siatkowa	6/43	28/68	34/62	12/71	33/57	45/60	6/43	21/43	27/43
Piłka ręczna	7/50	23/56	30/54	12/60	28/48	40/53	8/57	17/35	25/40
Pływanie	8/57	25/61	33/60	12/71	40/69	52/69	9/64	38/77	47/75
Łyżwiarstwo	8/57	28/68	36/65	8/47	34/59	42/56	6/43	18/37	24/38
Gimnastyka	5/36	20/49	25/45	9/53	23/40	32/43	7/50	16/33	23/36
Lekkoatletyka	6/43	21/51	27/49	6/35	27/46	33/44	6/43	13/26	19/30
Narciarstwo	5/36	21/51	26/47	6/35	28/48	34/45	4/29	10/20	14/22
Tenis stołowy	4/29	24/58	27/49	13/76	12/21	25/33	5/36	21/43	26/41
Tenis ziemny	3/21	21/51	24/44	11/65	21/36	32/43	4/29	22/45	26/41
Jeździectwo	7/50	19/46	26/47	8/47	24/38	32/43	4/29	20/41	24/38
Badminton	2/14	17/41	19/34	6/35	27/46	33/44	3/21	16/33	19/30
Ringo	5/36	15/37	20/36	5/29	9/15	14/19	4/29	8/16	12/19
Wrotkarstwo	9/64	21/51	30/54	4/23	23/40	27/36	6/43	21/43	27/43
Taniec towarzyski	5/36	14/34	19/34	5/29	20/34	25/33	4/29	7/14	11/17
Kulturystyka	3/21	12/29	15/27	2/12	6/10	8/11	5/36	14/29	19/30
Judo – karate	3/21	22/54	25/45	9/53	25/43	34/45	6/43	23/47	29/46
Kolarstwo	5/36	23/56	28/51	5/29	22/38	27/36	2/14	18/37	20/32
Łuczniectwo	5/36	25/61	30/54	8/47	22/38	30/40	5/36	24/49	29/46

N – uczniowie niepełnosprawni, P – uczniowie pełnosprawni

pełnosprawni we współczesnym świecie, Alfa, Warszawa 1999, 109–114. [2] Bogucka J., Nauczanie i wychowanie integracyjne, [w:] Woynarowska B. (red.), Zdrowie i szkoła. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2000, 272–280. [3] Kałużny K., Zainteresowanie aktywnością ruchową uczniów klas integracyjnych szkoły podstawowej, *Rozprawy Naukowe AWF we Wrocławiu*, 2010, 30, 206–211. [4] Kałużny K., Rokita A., Zainteresowania uczniów klas integracyjnych różnymi formami aktywności ruchowej z piłką, [w:] Koszczyk T., Dembiński J. (red.), Instrumentalne wykorzystanie gier z piłką, WTN, Wrocław 2003, 35–41. [5] Rokita A., Zainteresowania formami aktywności ruchowej a postawa wobec kultury fizycznej uczniów szkół ponadpodstawowych, praca doktorska, AWF, Wrocław 1997.